

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XVII. Rationes cur Moralis nostra potissimùm depromatur ex S.
Augustino & S. Thoma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

107 rator, ut, in controversia de fide Trinitatis cum hæreticis, producerentur sententiæ tantum eorum Patrum, qui in veteri, sive in priori Ecclesia floruerunt. Ac in tertia Oecumenica Synodo, quæ Ephesi celebrata est contra Nestorium, paucorum quorundam Patrum testimoniis, qui in proxima Ecclesia illustres extiterant, causa evicta fuit. Atque hanc rationem cunctas hæreses jugulandi sectata sunt cætera omnia Concilia Catholica. Vincen-
108 tius quoque Lyrinensis commonit. 2. c. 2. ostendit, in Concilio Ephesino, totius Ecclesie Traditionem decem Patrum Orientis, & Occidentis testimonio comprobata fuisse, nec majorem testium numerum ad id desideratum fuisse.

108 Eandem rationem, sive regulam, sectati sunt Patres passim omnes. Hac enim ratione S. Hieronymus Helvidii jugulavit hæresim. S. Augustinus hæresim Donatistarum, Pelagianorumque. S. Leo Papa eadem ratione Eutycherem de hæresi convicit apud Leonem Augustum, sicut & Monothelitas Agatho. Idem adversus Græcorum errores Concilium præstitit Florentinum.

CAPUT XVI.

Regule in hac nostra Theologia Morali sequenda.

109 **R**ecapitulando itaque hæc tenus dicta, sive tot, & tam palpabilia argumenta, quibus tum autoritate, tum ratione, tum experientia demonstratum est, rationem purè humanam (antecedentem documenta Scripturæ, Ecclesie, Patrum) ob nimiam cæcitatem & insufficientiam suam, atque in errores proclivitatem, idoneam non esse regulam, quæ nos dirigat in materia morum; statutum nobis est ipsam habere suspectam, nec Moralem nostram tam lubricæ committere regulæ, ne in nos quadret illud Augustini 32. contra Faustum 19. *Quò te committis anima misera, infirma, carnalibus nebulis involuta, quò te committis?* Ei se committat, qui voluerit; desipiat cum ea, qui tot argumentis experientisquæ adduci noluerit, ut sapiat. Nobis statutum est,

110 1°. Acquiescere monitis Spiritûs sancti. Proleg. 2. c. 13. relatis.

111 2°. Insistere documentis & exemplis Sanctorum, veterumque Theologie Moralis Compilatorum, imò ipsius etiam Christi, Apostolorum, Conciliorum, summorum Pontificum, tum ibidem, tum Prolegom. 1. c. 7. productorum.

112 3°. Servare regulas christianæ humilitatis, simplicitatis, modestiæ ac prudentiæ, Prolegom. 2. c. 14. Regulas item sapientiæ, ibidem c. 17. recensitas.

113 4°. Moralem nostram depromere ex solis germanis fontibus illius, sive firmis, tutis ac propriis Theologie principiiis, de quibus Prolegom. 3. c. 9. utpote ex quibus solis sua mo-

rum dogmata deprompserunt Concilia, summi Pontifices, veteresque Patres omnes; quæque sola, tamquam propria Theologie principia Sixtus V. commendat in Bulla *Triumphantis Hierusalem*, dicens, *quod hujus tam salutaris scientiæ cognitio & exercitatio ab uberimis divinarum Litterarum, SS. Pontificum, SS. Patrum & Conciliorum fontibus dimanat.* Ex quibus etiam Patres ac Theologi novissimi Concilii Tridentini sententias suas derivare jussi sunt, ut vidimus Prolegom. 1. n. 58.

5°. Ab extremis opinionibus, tam scilicet rigidioribus, quàm laxioribus cavere. Ob rationes allatas Prolegom. 2. c. 18.

6°. Incerta ut certa non definire, in materiisque Catholicis inter Doctores adhuc hinc inde controversis, nullaque adhuc Ecclesie declaratione alterutram in partem determinatis, ab omni censura, nota, improprio adversæ partis abstinere. Ob dicta ibidem c. 9.

7°. A generalibus Dei præceptis, Scripturæque sententiis, ratione purè humanâ, nobis visâ, numquam excipere, tamque Scripturam, quàm SS. Patres, juxta regulas 14. supra memoratas, rotundè explicare, ut sapiunt, utque contextus & circumstantiæ sermonis exigunt.

8°. Ubicumque SS. Patres stabunt pro dogmate aliquo, jus divinum, seu naturale, seu positivum concernente; Recentiores verò, ob solam humanam rationem, sibi visam, stabunt ex adverso, Patrum autoritatem doctrinamque, præsertim inconcussa tutissimaque Augustini & Aquinatis dogmata, Recentiorum illorum opinionentis præferre, solosque illos Theologos audire, qui ex germanis Theologie Moralis fontibus supradictis doctrinam suam erunt; non verò Recentiores illos, vel Recentiorum græges, qui à regia Sanctorum Theologia recedunt. Neque enim talium multitudo conciliat ipsis autoritatem in Morali doctrina magni faciendam, cum Moralem doctrinam suam ex germanis legitimisque fontibus non deriverit, nec proinde ipsi, ea in materia, ad numerum solide eruditorum pertineant, meliusque sit nullos, quàm tales Theologos habere, ut ex Gersono Merbesius observat in Summâ Christiana p. 1. q. 15.

CAPUT XVII.

Rationes cur Moralis nostra potissimum depromatur ex S. Augustino & S. Thoma.

118 **T**amet si Morales resolutiones nostras ex aliis quoque Patribus sumus deprompturi, potissimum tamen ex Augustino & Aquinate; neque enim dubitare possumus, tot inter errandi pericula, tutò fore Moralem doctrinam, si duorum illorum præclarissimorum Doctorum vestigiis insistat; cum nec securiores Duces (post sacros Scriptores) videatur habere posse, nec probatiores sequi Doctores.

Enimverò quod ad Augustinum attinet, 23 Summi Pontifices, Concilia 15, omnes

post ipsum Patres, & Ecclesiæ Doctores, primarii etiam quique Theologi, vel ipsi quoque Scholasticorum Principes, ad eam magnificè de ipso, deque doctrina ipsius fenserunt, atque etiamnum sentiunt, ut in cælum usque extollant ipsum, tamquam Doctorem post Canonicos Scriptores præcipuum, quo nullus clarior extitit.

120 Ipsum namque Gelasius Epist. 17. ad Episcopos per Picenum, vocat, *Ecclesiasticorum lumen Magistrorum*. Sixtus IV. inter incemerata Ecclesiæ Doctores præcipuum, Sixtus V. in Bulla contra Genet. præcipuum Ecclesiæ lumen. Cælestinus epist. ad Episc. Gall. Doctorem quem nunquam sinistra suspitionis rumor aspersit; quem tante scientia olim fuisse meminimus (inquit) ut inter Magistros optimos, etiam à meis Prædecessoribus haberetur, de quo bene omnes in communis fenserunt, utpote qui ubique cunctis & amori fuerit & honori. Martinus V. serm. de transtat. S. Monica, tanta eruditionis Doctorem, ut unus omnium Patrum Sapientumque ingenia ac studia exhibeat.

121 Eundem Possidonius in epist. ad Macedonium, *Patrem Patrum, Doctorem Doctorum, sapientia abyssum prædicat*. Consentius in epist. ad Augustinum, inter Augustinianas 221. *Doctrina Christiana culmen*. Paulinus in epist. ad eundem, inter Augustinianas 249. *Doctorem Aquilam sublimius omnibus volantem*. Darius Comes epist. ad eundem 263. Doctorem ad eum divinum, ut homines ipsum audientes, putarent se quasdam immortalitatis leges, non modo de calo, sed in ipso constitutos calo suscipere, & quasdam Dei voces non longè de templo, sed prope ipsum Dei tribunal adstantes audire. Macedonius epist. 51. ad eundem Doctorem, *cujus opera tantum habent acuminis, scientia, sanctitatis, ut nihil supra sit*. V. Beda l. de sex ætatibus, præminentissimum Doctorem. Isidorus Hispalensis l. 8. origin. Hugo de S. Victore, Didascal. l. 4. c. 14. *omnes Ecclesiæ Doctores ingenio vincuntem incomparabiliter*. Rursum Hugo de S. Victore serm. 25. *Inde & de ipso in hac ejus solemnitate canimus, quod Prophetarum & Apostolorum spiritus plenus, que prædixerunt mystica, fecit nobis pervia, post quos secundà dispensandi verbi Dei primus refulsit gratia*. S. Antoninus 2. p. histor. c. 8. tit. 10. *Gemmam Doctorem, Patrem Theologorum*. Cui contradicere fas non est, inquit S. Idelphonus serm. 2. de B. V. Et Albertus Magnus 2. p. Sum. Theol. tract. 14. q. 184. ad q. 3.

122 De eodem S. Vincentius Ferrerius serm. de S. Augustino, testimonium perhibet, quod omnes Doctores qui venerunt post Augustinum, sustentantur super ejus doctrinam sanctam, puram, Catholicam, auri purissimi, sine errore falsarum opinionum. Quodque quilibet Doctor est contentus ad probandum dictum suum, si potest habere unam auctoritatem Augustini. Et S. Thomas Villanov. serm. 1. de S. Augustino: *Sicut sol omnia astra; ita ceteros omnes, post A-*
Tom. I.

postolos, superat Augustinum. Item, *quis in Ecclesiæ Dei lucet ut Augustinus? à sole omnia astra lucent: ab Augustino, qui post ipsum fuerunt Doctores, sapientia lumen accipiunt*. Et ante utrumque S. Remigius Episcopus Altifiodorensis in epist. 21. ad Cor. *Sicut sol in lumine excedit omnes planetas; ita Augustinus omnes excessit in exponendo sacras Scripturas*. Alii Doctores comparantur stellis; ipse Augustinus comparatur soli: quia sicut stelle lumen à sole recipiunt; sic omnes Doctores lumen recipiunt ab Augustino.

Non mirum proinde, si Scholastici Doctores Augustinum sequantur tamquam primum Ecclesiæ Doctorem, vel in primis unum (propterea ipsa Ecclesiæ testatur, in Officio Festi ipsius, dicens, quod, tam multa piè, subtiliter & copiosè scripsit, ut doctrinam christianam maxime illustravit. Quem in primis secuti sunt, qui postea Theologicam disciplinam viâ & ratione tradiderunt. Quo fructu secuti sint, in Angelico patuit Doctore, de quo Urbanus IV. in diplomate ad Tholofates, ait, quod Beati Augustini vestigia insequens, Ecclesiæ universam doctrinam & scientiam quamplurimis ornavit.

Cæterum licet communi Ecclesiæ Patrum, que traditione, Augustini gloria tanta sit, in omnibus quæ docuit & scripsit (quæ omnia S. Gelasius Papa, in Concilio 70. Episcoporum, probavit, custoditque & recipi mandavit) præcipua tamen laus ipsius in illis est operibus, quæ contra hereticos, & maxime contra Pelagianos, Semipelagianosque, de Gratia & Prædestinatione conscripsit. Tam gloriosum quippe de hereticis reportavit triumphum, ut D. Hieronymus epist. 25. ipsi rescripserit hunc in modum: *Macte animo, in orbe celebraris, Catholici te conditorem antiquæ fidei venerantur atque suspiciunt, & quod signum majoris gloriæ est, omnes heretici detestantur*.

De ipso Prosper contra Collatorem, testimonium perhibet, quod, non solum Pelagianam hæresim, adhuc in suis detractionibus (id est in Semipelagianis) palpantem, sed etiam multas prius hæreses in dicto verbi gladio debellavit. Ibidem c. 1. *Viginti amplius annis contra inimicos Gratia Dei, Catholica acies, hujus viri ductu, pugnat & vincit. Vincit, dico, quia non patitur respirare quos vincit*. Et c. 41. *sanctæ memoriæ Papa Bonifacius, cum esset doctissimus, tandem adversus libros Pelagianorum B. Augustini responsa poscebat*.

De ipso quoque Fulgentius l. 2. de verit. prædest. c. 18. *B. Augustinus, indutus virtute ex alto, abundantius illis omnibus (Patribus utique, Græcis & Latinis) laboravit; non autem ipse, sed Gratia Dei cum illo. Ipse ministerio Dominus uberores hujus rei fidelibus suis instructionem præbuit. Non solum ipse, de hoste victoriam referens, triumphavit; quin etiam posteris certandi & vincendi ordinem, si quando pravitas residuo ausu nefandum caput erigere niteretur, ostendit*. Hunc

legas omnis qui salutem aeternam adipisci desiderat.

- 127 De Gratia scribendi provinciam, duo Africana Concilia, Carthaginense scilicet & Milevitanum, ipsi demandasse, scimus ex ipsius epist. 150. ubi sic: *Curam scripturarum mihi Fratres & Patres mei Coepiscopi duorum Conciliorum Numidia & Carthaginis imponere dignati sunt.* Ejusdem quoque Milevitan Arauficanique de Gratia Canones, ex Augustini sententiis descriptos esse, notum est conferenti.
- 128 Traditam verò ab ipso de Gratia doctrinam, ab Ecclesia tota approbatam, receptam assertamque esse, testis imprimis est Prosper in ep. ad Ruffinum c. 3. *Noverunt non solum Romanam Africanamque Ecclesiam, sed & per omnes mundi partes universos promissionis filios cum doctrina hujus viri, sicut in vota fide, ita in Gratia confessione congruere.* Testis Hormisdas Papa epist. ad Possessor. *de libero tamen arbitrio, & Gratia Dei, quid Romana, hoc est Catholica, sequatur & asseveret Ecclesia, in variis libris B. Augustini, & maxime ad Hilarium & Prosperum, posse cognosci.* Testis Joannes II. epist. 3. ad quosdam Senatores: *S. Augustinus, cujus doctrinam, secundum Praedecessorum meorum statuta, Romana sequitur & servat Ecclesia.*
- 129 Detractores verò Augustini, qui piis ejus contra Pelagianos disputationibus obstantes, ipsum in nonnullis excessisse musitabant, soloque articulos ab Apostolica Sede definitos recipiebant, praesumptionis arguit Caëstinus Papa in epist. ad Episc. Gall. c. 3. *Nonnulli, qui Catholico nomine gloriantur, in damnatis autem haereticorum sensibus, seu pravitate seu imperitiâ demorantes, pissimis disputatoribus obviare praesumunt, &... Magistris nostris, tamquam necessarium modum exceßerint, obloquantur, eaque tantummodo sequi & probare profitentur, quae sacratissima B. Petri Apostoli Sedes, contra inimicos Gratia Dei, per ministerium Praesulum sanxit & docuit.*
- 130 Quapropter Augustinus, maximus post Apostolos praedestinationis Doctor, & lingua veteris Ecclesiae, quantum ad illam de Gratia doctrinam, nuncupatur à Cardinale Perronio l. 1. Responf. ad Regem Britann. „ Apostolica Sedes, „ ait Bellarminus in notis ad 10. tom. Baronii, „ S. Augustini se professâ est de Gratia & libero arbitrio probare sententiam, „ (quod ad solos articulos à S. Sede definitos, restringens Nicolaus Du Bois, nescio an effugiat proximè allatam Caëstini redargutionem) „ adeò ut S. Augustini autoritas & doctrina lædi nunc, & ulla ex parte impugnari ac reprehendi non possit sine manifesto 20. & amplius „ SS. Pontificum contemptu, & sine singulari „ S. Sedis injuria.
- 131 Patia dant primarii alii Societatis Theologi, ut Suarez Prolegom. 6. de Gratia ubi dicit: „ quidquid in hac materia Augustinus ut certum „ affirmat, & ad dogma fidei pertinens, à quo-

libet prudente & erudito Theologo esse defendendum & tenendum, etiam si non certò constaret, esse ab Ecclesia definitum. Tum quia cum Ecclesia in hac materia tantum detulerit Augustino, ut ejus doctrinam, in damnandis erroribus contrariis Dei Gratiae, secuta fuerit; magna esset temeritas privati Doctoris, qui Augustino, aliquid de Gratia Dei tamquam orthodoxum docenti, contradicere auderet; praesertim cum tot annis, tantâ sapientiâ, tanto ingenio, tantâ diligentia & instantiâ, & (quod caput est) tot Dei donis & auxiliis praeditus, pro divina Gratia tuenda & explicanda laboraverit... Unde tandem concludo, non tantum in rebus, quas Augustinus certissimas aestimat; sed etiam in his omnibus, quae simpliciter, tamquam probabiliora, constanter & ubique amplectitur, sententiam ejus esse praefendam, nisi communis Patrum & Ecclesiae autoritas obstare videatur; quod raro vel nunquam continget.

Dionysius quoque Petavius Theol. dogm. 1. 2. to. 1. l. 9. c. 6. „ Omnium „ (inquit) „ Latinorum, quorum in hac controversia majorem dixi autoritatem „ (quàm Graecorum) „ Princeps est, consensu Theologorum, Augustinus: cujus de Gratia sententiam, quotquot deinde secuti sunt Patres ac Doctores, tum verò Ecclesiae Romanae Pontifices... ratam & Catholicam esse judicarunt, ut hoc satis magnum putarent veritatis argumentum, quod ab Augustino positum ac decretum esse constaret.

Hæc plurimum observanda sunt, utpote valde profutura ad scopum Theologiae nostrae Moralis, cujus fundamentales quasdam resolutiones pendere ab Augustiniana de Gratia doctrina, constabit ex dicendis; ut proinde non casu factum sit, quod qui fideles permanferunt totius doctrinae ipsius de Gratia defensores, Moralis Christianae atque Evangelicae permanferint tenaciores; eam econtra relaxarint, qui ab Augustiniana de Gratia doctrina cum Molina recesserunt.

Prima itaque ratio propter quam S. Augustinum sequimur, tamquam principalem Moralis nostrae Duce, est mirifica illa Augustiniana doctrinae approbatio, & receptio in Ecclesia. Ideò verò S. Thomam tamquam fidelissimum Augustini Discipulum Magistro adjungimus, quia de ipso Joannes XXII. in Bulla Canonizationis declarat adimpletum in ipso vericulum illum Psalmi: *Rigans montes de superioribus suis, de fructu operum tuorum satiabitur terra.* Addiditque vivæ vocis oraculo, quod tot miracula edidit, quot articulos scripsit. Innocentius VI. apud Catharinum in lib. de Immac. Concept. *Hujus Doctoris sapientia praeter ceteris (exceptâ Canonicâ) habet proprietatem verborum, modum dicendorum, veritatem sententiarum, ita ut nunquam, qui eum tenuit, inveniatur à tramite veritatis deviasse; & qui eum impugnavit, semper fuit de veritate suspectus.* Clemens VIII. in Brevi ad Neapol. ipsius

admirabilem vocat doctrinam... sine ullo prorsus errore conscriptam, in qua conscribenda interdu[m] SS. Apostolos Petrum & Paulum alloquentes, locosque illi, Dei jussu, enarrantes habuit, expressa Christi voce comprobata[m], &c. Quapropter vel ipse sanctissimus Societatis Jesu Fundator, S. Ignatius, teste Francisco Maria Cardinale à Monte, in relatione facta coram Gregorio XV. 19. Januarii 1622. novas opiniones haud unquam admisit, & in doctrina scholastica doctrinam Doctoris Angelici securus est.

135 Altera ratio, pro S. Thoma, est quia Alexander VII. RR. PP. Prædicatoribus an. 1656. inter Comitia Generalia declarari fecit: *redere se novarum opinionum hoc seculo in Theologiam Moralem inuictarum, quibus disciplina evangelica resolvitur, ac conscientis, cum gravi animarum periculo, illudatur; seque maxime velle, in Ecclesia hoc morbo laborantis remedium, opus parari ex severiori & iuta sanctissimi Præceptoris doctrina, quo hæc morum & opinionum licentia, quæ in dies grassatur, quasi canterio cohiberetur.* Sic refert R. P. Vincentius Baron, primus eorumdem Comitiorum Definitor, in epist. ad sui Ordinis Generalem præfixa libro Mercori, cui titulus, *Basis totius Moralis Theologiae, &c.*

136 Tertia pro utroque ratio est, quia S. D. Alexander VII. in Breui ad Facultatem Theologicam Lovaniensem, dato 7. Augusti 1660. inconcussa tutissimaque Augustini & Aquinatis dogmata declarat his verbis: *Non dubitamus quin... præclarissimum Ecclesie Catholicae Doctorem, Augustini & Thoma, inconcussa tutissimaque dogmata sequi semper & impense revereri velitis. Quorum profecto sanctissimorum virorum penes Catholicos universos ingentia, & omnem laudem supergressa nomina, novi præconii commendatione plane non egent.*

137 Scio quod Honoratus Fabri dicat, Alexandrum VII. non vidisse unquam istud Breve, sancteque juret, id se accepisse à Veckeno, sodali suo, qui Alexandro acceptissimus fuit. Sed noster Gabriel à S. Vincentio, Carmelita Discalceatus, Clementi X. acceptissimus, in lib. de remed. ignor. disp. 14. dub. 9. n. 149. in contrarium refert testimonium Cardinalis Nerlii ut sequitur: „Cardinalis Nerlius, tunc temporis Secretarius Brevium, dixit cuidam viro gravissimo, quod hoc Breve ipse composuit ex commissione dicti Alexandri VII. & quod Pontifex illud attentè legit, & sigillum dedit, ut illud sigillaretur, & ad dictam Universitatem mitteretur. „ Illustrissimus Augustinus Favoriti Innocentio XI. à secretis die... Aprilis 1676. idipsum testificatus est Deputatis Lovaniensibus, dum in atrio Pontificis ipsius audientiam præstolabantur, prout ab uno eorumdem Deputatorum accepi; qui & juratum ad id obtulit testimonium. Sed & ipsemet Innocentius XI. in Breui dato 23. Febr. 1677. & Innocentius XII. in Breui ad Facult. Lovan. dato 6. Febr. 1694. Augustinum dicit *tanta*

scientia fuisse, ut inter Magistros optimos etiam à nostris Prædecessoribus haberetur, & cujus doctrinam, secundum eorumdem Prædecessorum statuta, Romana sequitur & servat Ecclesia. Alter verò (S. Thomas) mirâ eruditione eandem Dei Ecclesiam clarificat, & sanctâ operatione fecundat. Hos dum Universitas vestra doctrina Duces secuta fuerit, securè certabit contra hostes orthodoxæ fidei, in Ecclesia gloriam & edificationem.

Quarta ratio est, quia celebriores Christiani 138 ni Orbis Academiae, Parisiensis, Lovaniensis, Salmanticensis, &c. sibi gloriosum arbitrantur duorum illorum præclarissimorum Sanctorum doctrinam profiteri. Ad quod Professores suos juramento adstrinxit Academia Salmanticensis, „arbitrata, dum eorum doctrinæ vestigiis inhaeret, omnes alios Doctores sacros (cum hi duo omnium aliorum compendium sint ac epilogus) amplectari, „ prout habetur in libro, quem projustitia & æquitate juramenti istius, eadem Academia, seu, nomine ipsius, & sub ipsius approbatione Basilius Pontius edidit.

Quinta, quia in eodem libro, multipliciter 139 ostenditur „ quantum Ecclesie bono conducatur, horum Sanctorum auctoritatem propugnare, „ hac potissimum tempestate, cum quidam, in libris noviter in lucem editis, & viva voce, maxima cum libertate, & cum exigua reverentia, de Patribus Ecclesie loquuntur: cupientes persuadere, non esse rationi consentaneum, in genera sublimia hujus sæculi, horum Patrum doctrinæ astringere, sed cui libet ad placitum opinari, liberum esse debere.

Inter cætera verò argumenta, quibus hoc 140 ibidem comprobatur, momentosa sunt ad intentum nostrum duo sequentia. Primum, ex articulo 1. §. 4. „ In Academiis Catholicorum, tantum curæ in sanctorum Doctorum disciplina & honore tuendis adhiberi debet, quantum ab hæreticis in minuenda eorum auctoritate impenditur. Fundamentum enim cuiuslibet erroris, est, veritatis defensores (Doctores videlicet sacros) sua auctoritate spoliare, sacra Concilia parvi pendere, manifesta hæresis est: doctrinam Sanctorum contemnerent, eorumque auctoritatem enervare, prælatâ ipsis ingenii proprii inventionem, superbia est periculosa, quæ majoribus damnis causa & principium esse potest.

Alterum, ex articulo eodem §. 5. „ Cogitavit Academia, eam licentiam, quæ det illis libertatem opinandi in rebus Theologicis, nullâ habitâ ratione principalium Ecclesie Sacerdotum, suis Professoribus non posse concedi, quin ipsi exponantur immodicæ curiositati, & Theologia ipsa (cujus finis est, veritates fidei certè & dilucidè explicare, ac mores hominum conscientiasque dirigere) extra legitimos & proprios terminos ac limites trahatur, ac peregrinâ & hæcenus inauditâ formâ induatur... Et quia se unam ex primis Orbis Christiani Academiae agnoscit, cupit ut Professores & discipuli, id quod in Ecclesia tutius, antiquius,

& majoris est authoritatis, teneant: ideòque D. Augustinum & Thomam elegit... Hac ratione Academia suam amplitudinem in tuto collocat, simulque authoritatem Facultatis Theologicae & suorum Professorum ab omnibus hujus saeculi novitatibus immunem servat, & ne ulterius serpent, quantum in ipsa est, providet. Quia experimento comperit Theologiam scholasticam varias mutationes passam esse... & ex hac instabilitate veritatem ipsam in evidentiâ pericula conjici.

142 Ultima ratio nostra est, quia iudicio sapientissimae istius Academiae, imò (quod caput est) iudicio laudatorum summorum Pontificum, in tuto erit Theologia nostra, si duorum illorum principalium Ecclesiae Siderum vestigiis insistat; eoque ipso Patronos habebit omnes nominatos Pontifices, Patres & Doctores, tam mirificos Augustinianae Angelicaeque doctrinae commendatores, approbatores & sectatores. Denique (si fides est laudatae Academiae) patronos habebit, omnes alios Doctores sacros: cum hi duo omnium aliorum compendium sint & epilogus.

143 Ista sunt rationes, quae nos movent, ut dicamus de Augustino & Aquinate, quod Melissius Doctor epist. 77. dixit de Augustino & Ambrosio: *Ab his duabus columnis, crede mihi, difficile avellor, cum his me errare & sapere fateor.* Quod non solum dixisse pro casu particulari, (de quo agit ibi) patet ex eo quod ferè in omnibus, & per omnia, Augustinum sequatur. Quem etiam Innocentius XI. nuni. 166. referendus, testatur, Ecclesiam Dei, *edictis... ad vna ac morum ex Christi institutione formandorum instructionem... irrefragabilibus scriptis... illustrare*, atque adeò Moralis Christiana Doctorem irrefragabilem esse.

CAPUT XVIII.

Solvuntur objectiones eorum, qui magnifica Ecclesiae de Augustino testimonia vellicare conantur vel extenuare.

144 **T**anta est Augustini gloria, tamque venerabilis authoritas ipsius in Ecclesia, ut vix hodie supersit, qui revelatâ facie palam eructare audeat sequentes propositiones ab Hispanica Inquisitione & Academia Vallisoletana damnatas: *Augustini quaedam dogmata ab Apostolica Sede in terminis damnata sunt. Augustini authoritatem interponentibus, respondendum: Ecclesiam in suis filiis usque hodie crescere, etiam eruditione. Augustinum Juliani argumentis non satisfecisse. Si triumphus Ecclesiae de Pelagianis niteretur posterioribus Augustini scriptis, immeritò de eis illa triumphasset. Volentem sustinere partes Juliani, non posse Augustini rationibus convinci. Utinam Augustinus, contra quod sentimus, sentiat, non admodum referre.* Superfunt tamen qui doctrinam Augustinianam contrariam sectantes, gloriam ipsius vellicare, vel extenuare conantur. Quod

ne minus in ipsum reverenter facere videantur:

Objiciunt 1°. per approbationes, capite 143 praecedenti relatas, consecratam quidem esse Augustini doctrinam; sed non sic, ut per illas è Scriptore non Canonico factus sit Canonicus, & infallibilis authoritatis.

Respondeo, quamvis ita sit, allatis tamen elogiis duplicem contineri Augustinianae doctrinae approbationem: unam definitionis, quoad dogmata necessariò fide credenda, sive quoad illam Augustini doctrinam, quam Sedes Apostolica sic fecit suam, ut definitur esse fide credendam. Alteram praerelationis, seu praerferentiae, quoad caetera dogmata ipsius, praesertim in materia de Gratia; in qua doctrina ipsius caeteris praerferenda declaratur, dum per approbationes illas Augustinus declaratur *praecipuum Ecclesiae lumen; Maximus post Apostolos Ecclesiae Doctor; sicut sol omnia astra, ita caeteros omnes post Apostolos superans, &c.*

Objiciunt 2°. Approbationes SS. Pontificum, in aliis quam fidei punctis, non eò tendunt, ut intelligamus, Augustinum nullis humanis defectibus obnoxium; sed rarioribus levioribusque. Cum nullus sit Sanctus cui non irrepat aliquando iudicii sicut & voluntatis lapsus.

Respondeo 1°. nos non negare, quòd Augustino contigerit aliquando iudicii non secus ac voluntatis lapsus (prout de seipso humiliter fateretur, in duobus Retractionum libris;) sed eos ibidem correxit, nec in illis finaliter permanit. An plures lapsus correxisset, si opus Retractionum (uti statuerat) profectum fuisset? incertum; cum in pluribus libris à se retractatis nihil correxerit (ut constat omni legenti lib. 2. Retract.) nec proinde confectarium sit, quòd corrigere statuerat illos alios, quos statuerat retractare. Neque enim id solum retractatur quod corrigitur, erratumque agnoscitur; sed illud etiam, quod absque correctione denuò tractatur, seu recognoscitur, revidetur, &c. prout constat ex libris proxime dictis.

Respondeo 2°. Ex eo quòd Augustinus (qui 147 aliis in materiis, librisque suis, tanta cum humilitate correxit agnovitque vel minimum lapsum suum, etiam solius vocis minus congrua) nihil correxit in suis contra Pelagianos libris, licet à se retractatis, praesertim in materia de Gratia (ut videre est l. 2. Retract. c. 33. 36. 37. 42. 50. 61. 62. 66. 67.) signum est, moraliter certum, quòd nullum in se iudicii vel incongruae vocis lapsum iis in libris agnovit; utpote quem alioqui cum caeteris correxisset. Si verò tantus, tamque humilis Doctor, nullum ibi lapsum agnovit; qui sunt isti, qui, iidem in libris, & materia, quam ibi pertractat, contra communem SS. Patrum sensum, tamque solemnes Ecclesiae approbationes, iudicii lapsum Augustino tribuere non verentur?

Objicies 3°. Doctrina Augustini solum univ¹⁴⁸ersam, sive in genere approbata est, non in specie,